

وحیدعظیم‌نیا

دبیر گروه اقتصاد

سال ۱۴۰۳ طبق سال‌های گذشته از سوی رهبر حکیم انقلاب با محوریت اقتصادی نامگذاری شد تا با هم نگاه کارگزاران به حل گره‌های معیشتی مردم معطوف شود اما با یک تفاوت؛ اینکه مشارکت مردم باید اصل قرار گیرد

چه آنکه شعار راهبردی امسال، «جهش تولید با مشارکت مردم» است. سال‌هاست که اقتصاد ایران عمدتاً از سوی دولت و با مشارکت محدود مردم توسعه یافته‌است. با این حال، برای دستیابی به رشد اقتصادی پایدار و ادامه‌گام‌ها در تولید، مشارکت مردم در فرآیند توسعه اقتصادی ضروری است. در سلسله گزارش‌هایی به ابزارهای تسهیل و تحقق شعار سال پرداخته‌ایم.

گفت‌وگو

کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان»:

ظرفیت مردم و سرمایه‌های آنها مسیر اصلی تحقق جهش تولید و رشد اقتصاد است

کارشناس حوزه سیاستگذاری اقتصادی معتقد است مسیر مشارکت مردم در اقتصاد مشخص است و توان و ظرفیت خود مردم با سرمایه‌های آنها مسیر اصلی تحقق حضور مردم در جهش تولید و رشد اقتصاد است. علاوه بر بحث تسهیل صدور مجوزها و عرضه زمین به مردم برای مشارکت در ساخت مسکن، یکی دیگر از جنبه‌های مهم مشارکت مردم در اقتصاد، هدایت منابع خرد و سرمایه‌ی افراد به سمت فعالیت‌های تولیدی است. ایران از نظر سرما به‌های خرد دارای ظرفیت قابل توجهی است که می‌تواند در جهت توسعه اقتصادی بسنج شود.

سیدعلی مرتضوی، کارشناس حوزه سیاستگذاری اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان» در رابطه با شعار سال ۱۴۰۳ گفت: سال ۱۴۰۳ نقطه عطف قابل توجهی در اقتصاد ایران است و دوره جدیدی از جهش تولید با مشارکت فعال مردم آغاز خواهد شد به شرط اینکه دولت بر وظیفه خود در استفاده از تمامی ابزارها در جهت توسعه اقتصادی کشور و جلب مشارکت مردم اهتمام بورد. درک اهمیت مشارکت مردم در اقتصاد برای تداوم رشد اقتصادی پایدار، وقوع جهش تولید به دست مردم و تضمین اقتصاد مقاومتی در ایران بسیار مهم است. در این راستا دولت نقش محوری در تسهیل مشارکت حداکثری مردم و ایجاد فضای مساعد برای توسعه اقتصادی دارد.

وی در رابطه با مسیریهای مشارکت مردم در اقتصاد ایران با استفاده از ظرفیت راهاندازی کسب‌وکار جدید و هدایت سرمایه‌های خردافزود؛ مسیر مشارکت مردم در اقتصاد مشخص است و توان و ظرفیت خود مردم یا سرمایه‌های آنها مسیر اصلی تحقق حضور مردم در جهش تولید و رشد اقتصاد است. مشارکت مردم در اقتصاد از دو مسیر ذکر شده می‌تواند اشکال مختلفی داشته باشد، اما در نهایت به منظور بهره‌برداری از پتانسیل جمعیت برای کمک به رشد تولیدات کشور باید این مسیر حتماً طی شود. یکی از رویکردهای کلیدی برای افزایش مشارکت مردم در اقتصاد این است که با ساده‌سازی فرآیندهای صدور مجوز و ارائه‌مشوق‌های مالیاتی، راه‌اندازی کسب‌وکار برای افراد آسان‌تر شود. با کاهش موانع ورود، افراد بیشتری می‌توانند به‌طور فعال در فعالیت‌های اقتصادی شرکت کنند که منجر به افزایش تولید و رشد اقتصادی می‌شود.

مرتضوی تصریح کرد: علاوه بر بحث تسهیل صدور مجوزها و عرضه زمین به مردم برای مشارکت در ساخت مسکن، یکی دیگر از جنبه‌های مهم مشارکت مردم در اقتصاد، هدایت منابع خرد و سرمایه افراد به سمت فعالیت‌های تولیدی است. ایران از نظر سرمایه‌های خرد دارای ظرفیت قابل توجهی است که می‌تواند در جهت توسعه اقتصادی بسنج شود. با ایجاد بسترها و انگیزه‌هایی برای افراد برای سرمایه‌گذاری منابع خود در بخش‌های مولد، اقتصاد می‌تواند از افزایش سرمایه‌گذاری و رشد بهره‌مند شود. رویکرد کلیدی در جهت هدایت منابع و سرمایه‌های خرد مردم به سمت تولید جهت استفاده از ظرفیت بلااستفاده و بسیاری زیاد موجود در این بخش است. علاوه بر اینکه بستر لازم برای هدایت سرمایه‌های خرد مردمی در جهت مشارکت مردم در توسعه اقتصاد، اعطای مشوق‌های جدید به ابر پروژه‌های توسعه‌ای کشور از سوی دولت نقش راهبردی در تحقق هدایت سرمایه‌های خرد مردمی به سمت این پروژه‌ها دارد.

وی در پایان گفت: مسیر مهم و کلیدی مشارکت مردم در اقتصاد علاوه بر انجام ابر پروژه‌های اقتصادی کشور، زمینه مشارکت مردم و بسود بردن مردم از توسعه اقتصادی کشور با ابزارهای جذاب‌کننده پروژه‌های توسعه‌ای کشور از سوی دولت را فراهم خواهد کرد و علاوه بر توان مردم، موجب به کارگیری ظرفیت سرمایه‌های خرد مردمی و هدایت آنها به سمت توسعه اقتصادی کشور خواهد شد.

جهش تولید با مشارکت مردم چگونه محقق می‌شود؟ این شاید پرسامدترین سؤال این روزهاست و مع‌الأسف نقش مردم در گشودن گره اقتصادی تاکنون آنگونه که شایسته باشد، لحاظ نشده است. برای تحقق شعار سال دولت وظیفه سنگینی دارد چه آنکه ابزارهای مختلفی برای جلب مشارکت مردم در سرمایه‌گذاری کلان پروژه‌های راهبردی کشورمان و تحقق حضور مردم در اقتصاد در اختیار دارد و می‌تواند با اعمال اختیارات و مجوزهای موجود در اختیار خود، اعطای معافیت‌های مالیاتی ویژه، استفاده از دارایی‌های دولت، تمرکز بر هدایت اختیارات بانکی و هدایت هدفمند یارانه‌های انرژی، به ایجاد فضای سرمایه‌گذاری مطلوب در ابر پروژه‌های کلیدی توسعه‌ای و تشویق بیشتر مردم جهت مشارکت در اقتصاد کمک کند.

مشارکت مردم در اقتصاد بسیار مهم است ولی مسیر تحقق این امر، نیازمند تسهیل جدی دولت در این زمینه است. دولت نقش اصلی را در تسهیل و تشویق این مشارکت ایفا می‌کند. یکی از راه‌های کلیدی که دولت می‌تواند مشارکت مردم را در اقتصاد ارتقا دهد، جذاب‌تر کردن و در دسترس‌تر کردن پروژه‌های کلان توسعه ایران برای عموم مردم است. این امر می‌تواند با ارائه مشوق‌های مالی برای این پروژه‌ها محقق شود که نه تنها سرمایه‌گذاری را جذب می‌کند، بلکه مشارکت افراد را مقرون به صرفه‌تر می‌نماید.

دولت باید از ابزارهای راهبردی خود در جهت تحقق جذابیت در ابر پروژه‌های توسعه‌ای ایران استفاده کند. ابزارهایی که موجب جریان مثبت مالی برای پروژه‌ها خواهد شد و کمک خواهد کرد سرمایه‌گذاری در این پروژه‌ها بسیار به صرفه باشد و با بسترسازی مناسب از طریق سهام پروژه در بازار سرمایه، به راحتی امکان تحقق جلب مشارکت مردم در اقتصاد فراهم خواهد شد. به منظور جذابیت بیشتر پروژه‌های کلان توسعه‌ای برای عموم، دولت می‌تواند از ابزارهای استراتژیک خود از قبیل اعطای مجوزها و اختیارات، استفاده هدفمند از دارایی‌های خود، به کارگیری مناسب از سازوکار خلق پول و هدایت اعتبارات بانکی و در نهایت اعطای مشوق‌های خاص مالیاتی و یارانه انرژی به صورت هدفمند و ویژه برای ابرپروژه‌های کشور ذیل مدل سهام پروژه در بازار سرمایه استفاده کند. یارانه سهام در این پروژه‌ها، افراد فرصت سرمایه‌گذاری در آنها و بهره‌مندی از بازده احتمالی را خواهند داشت. این‌ نه تنها مشارکت مردم را در اقتصاد افزایش می‌دهد، بلکه تضمین می‌کند پروژه‌ها بودجه لازم را برای موفقیت دریافت کنند. ایران کشوری با ظرفیت‌های عظیم برای رشد و توسعه، با طیف متنوعی از منابع طبیعی و جمعیت جوان و ماهر است. همانطور که اعطای مجوزهاست، باید دولت سیزدهم به منظور بهره‌برداری از این پتانسیل و جلب مشارکت مردم در سرمایه‌گذاری در کلان پروژه‌های استراتژیک کشور، از ابزارها و سازوکارهای مختلفی که در اختیار دارد، استفاده کامل کند.

یکی از ابزارهای کلیدی که دولت می‌تواند برای جلب مشارکت مردم در سرمایه‌گذاری در کلان پروژه‌ها استفاده کند، اعطای مجوزهاست. دولت می‌تواند با ساده‌سازی فرآیند نظارتی و تسهیل در دریافت مجوزها و تأیید به‌های لازم برای سرمایه‌گذاران، جذابیت بیشتری برای سرمایه‌گذاری مردم در این پروژه‌ها ایجاد کند. این امر می‌تواند به ایجاد فضای سرمایه‌گذاری مطلوب‌تری کمک و افراد بیشتری را به مشارکت در توسعه اقتصادی کشور تشویق کند. علاوه بر این باید با کارگیری اختیارات و مجوزهای در اختیار دولت در جهت افزایش سوددهی پروژه‌ها استفاده گردد. همچنین دولت می‌تواند از دارایی‌های خود برای

اقتصادسپاری

سرویس اقتصادی ۰۶۰۸۸۵۲۳

سلسله گزارش‌های «جوان» درباره چگونگی تحقق شعار سال ۱

بار سنگین دولت در جهش تولید مردم‌محور

مشارکت مردم در جهش تولید مستلزم تسهیل ورود منابع مردمی از سوی دولت است

سهیل محرابنورد ازانس عکس تهران

ایران و تحقق حضور مردم در اقتصاد در اختیار دارد. دولت می‌تواند با اعمال اختیارات و مجوزهای موجود در اختیار خود، اعطای معافیت‌های مالیاتی ویژه، استفاده از دارایی‌های دولت، تمرکز بر هدایت اعتبارات بانکی و هدایت هدفمند یارانه‌های انرژی، به ایجاد فضای سرمایه‌گذاری مطلوب در ابر پروژه‌های کلیدی توسعه‌ای و تشویق بیشتر مردم جهت مشارکت در اقتصاد کمک کند. سرمایه‌گذاری یکی دیگر از ابزارهای مهمی که دولت می‌تواند برای ابر پروژه‌ها استفاده کند، توسعه در بخش‌های کلیدی توسعه‌ای کشور می‌تواند به تحریک رشد و توسعه در بخش‌های کلیدی اقتصاد کمک و فرصت‌های بیشتری را برای مردم ایجاد کند تا از سرمایه‌گذاری در کلان پروژه‌ها استراتژیک ایران بهره‌مند شوند.

در همین رابطه پیرامون اهمیت و راهبردهای کلیدی در جهت تحقق مشارکت مردم در جهش تولید و رشد اقتصادی با مهدی هاشم‌زاده، کارشناس حوزه سیاستگذاری اقتصادی و توسعه به گفت‌وگو پرداختیم.

نقش کلیدی دولت در تحقق مشارکت مردم در اقتصاد

مهدی هاشم‌زاده، کارشناس حوزه سیاستگذاری اقتصادی توسعه در رابطه با اهمیت جلب مشارکت سودآوری کل آنها کمک کند. علاوه بر این ابزارها، دولت می‌تواند معافیت‌های مالیاتی ویژه‌ای را نیز برای کلان پروژه‌ها در نظر بگیرد تا جذابیت بیشتری برای سرمایه‌گذاران ایجاد کند. دولت با ارائه مشوق‌ها و مزایای مالیاتی برای افرادی که در این پروژه‌ها سرمایه‌گذاری می‌کنند، می‌تواند به ایجاد فضای سرمایه‌گذاری مطلوب‌تر و تشویق مردم به مشارکت بیشتر در توسعه اقتصادی کشور کمک کند. این می‌تواند به توسعه در بخش‌های کلیدی اقتصاد کمک و فرصت‌های بیشتری را برای مردم ایجاد کند تا از سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بزرگ استراتژیک بهره‌مند شوند. در نهایت دولت نیز می‌تواند از یارانه انرژی به صورت هدفمند و ویژه برای ابر پروژه‌های کشور تحت الگوی سهم پروژه در بازار سرمایه استفاده کند. با ارائه سهام در این پروژه‌ها، افراد فرصت سرمایه‌گذاری در آنها و بهره‌مندی از بازده‌های احتمالی را خواهند داشت. این امر می‌تواند به جذب طیف وسیع‌تری از سرمایه‌گذاران و ایجاد فرصت‌های بیشتر برای مشارکت مردم در توسعه اقتصادی کشور کمک کند.

دولت می‌تواند با اعمال اختیارات و مجوزهای موجود در اختیار خود، اعطای معافیت‌های مالیاتی ویژه، استفاده از دارایی‌های دولت، تمرکز بر هدایت اعتبارات بانکی و هدایت هدفمند یارانه‌های انرژی، به ایجاد فضای سرمایه‌گذاری مطلوب در ابر پروژه‌های کلیدی توسعه‌ای و تشویق بیشتر مردم جهت مشارکت در اقتصاد کمک کند.

دولت ابزارهای مختلفی برای جلب مشارکت مردم در سرمایه‌گذاری در کلان پروژه‌های استراتژیک

مهدی هاشم‌زاده

کارشناس حوزه سیاستگذاری اقتصاد توسعه

دولت می‌تواند با اعمال اختیارات و مجوزهای موجود در اختیار خود، اعطای معافیت‌های مالیاتی ویژه، استفاده از دارایی‌های دولت، تمرکز بر هدایت اعتبارات بانکی و هدایت هدفمند یارانه‌های انرژی، به ایجاد فضای سرمایه‌گذاری مطلوب در ابر پروژه‌های کلیدی توسعه‌ای و تشویق بیشتر مردم جهت مشارکت در اقتصاد کمک کند.

انرژی که نیازمند مشارکت مستقیم مردم در تحقق بهینه‌سازی مصرف و تمرکز دولت بر اصلاح رویه تخصیص یارانه انرژی و بخش تولید انرژی که نیازمند سرمایه‌گذاری است. ساخت مسکن به عنوان نیازی اصلی مردم نیز به عرضه زمین و تسهیلات ساخت مسکن به صورت مستقیم به مردم استفاده از توان مردمی در جهت تحقق وعده دولت نیاز دارد. در زمینه توسعه زنجیره ارزش صنایع باید تمرکز بر سرمایه‌گذاری مردم باشد.

مشارکت مردم در اقتصاد ایران برای تداوم جهش تولید و دستیابی به رشد اقتصادی پایدار حیاتی است. دولت با توانمندسازی افراد و تسهیل ورود آنها به فعالیت‌های اقتصادی می‌تواند قفل پتانسیل‌های بکر کشور را باز کند. علاوه بر این، هدایت منابع خرد و سرمایه به سمت بخش‌های

سه‌شنبه ۱۴ فروردین ۱۴۰۳ | ۲۲ رمضان ۱۴۴۵ |

دارد که تاکنون حتی نزدیک آن نیز نشده و تنها تمرکز بر بودجه دولت بوده‌است، در حالی که بودجه دولت اصلاً جایگاه مهمی در تحقق جلب مشارکت مردم به عنوان ابزار راهبردی ندارد، زیرا کل بودجه دولت درگیر حقوق و هزینه‌های جاری است و صرف هزینه‌های توسعه‌ای نخواهد شد و جایی نیز برای این امر ندارد، بنابراین استفاده از این ابزارهای نوین برای دولت ایران و موجود در کل کشورها، نشان از قدرت ویژه حاکمیت در جهت تحقق نقش دادن به مردم در توسعه اقتصادی کشور است و باید این رویکرد کلیدی و ابزارهای راهبردی به درستی به کار گرفته شوند.»

هاشم‌زاده در رابطه با ابزارهای در دسترس دولت تصریح می‌کند: «یکی از بزرگ‌ترین ابزارهای دولت در حوزه مجوزها و اختیارات در دست دولت است. دولت می‌تواند از هیچ، با استفاده از این قدرت مجوزها و اختیارات یک پروژه غیراقتصادی را به یک طرح توسعه‌ای اقتصادی تبدیل کند که در آن یک کاملی از پروژه‌ها تعریف شده است که ابر پروژه کلی منظر توسعه کشور را کاملاً به صرفه و رقابتی جهت جلب مشارکت مردم تبدیل کند.»

وی با یک مثال به رابطه بسیار مهم قدرت مجوزها و اختیارات در جهت تبدیل کردن یک پروژه غیراقتصادی به یک طرح توسعه‌ای اقتصادی ادامه می‌دهد: «به‌طور مثال یک مسیر غیراقتصادی بین دو شهر کشور که کاملاً از منظر سرمایه‌گذاری مردمی و بخش غیردولتی غیرمعقول است با ابزارهای در دسترس دولت و قدرت مجوزها و اختیارات دولت می‌تواند به‌طور کامل اقتصادی شود. در همین رابطه اولین اقدامی که دولت می‌تواند انجام دهد مجوز مراکز رفاهی و تفریحی در کنار جاده به پروژه ساخت جاده است. همچنین اگر پروژه اقتصادی نشود، امکان اعطای مجوز بهره‌برداری از معادن در مسیر نیز به این پروژه اضافه شود. حتی اگر در آن زمان نیز اقتصادی نشد، امکان اعطای مجوز یک شهرک صنعتی در مسیر برای زمین‌های حاشیه‌ای و نزدیک به مسیر ساخت جاده دیگر امکانی است که می‌تواند به‌طور کامل پروژه را اقتصادی کند. حتی پس از این امکان ساخت شهرک‌های مسکونی نزدیک به ساخت مسیر و در نزدیکی حاشیه‌ی شهر به صورت تک‌ساخت جاده می‌تواند به عنوان دیگر اختیار دولت در دسترس سرمایه‌گذاران پروژه قرار گیرد.»

وی در پایان با اشاره به دیگر ابزارهای کلیدی برای اقتصادی شدن ابرپروژه‌های کشور با جلب مشارکت مردم خاطر نشان می‌کند: «این محور بالا از تغییرات و سودده کردن یک پروژه غیراقتصادی عمومی در اقتصاد تنها با یکی از ابزارهای در دسترس دولت به وقوع پیوسته است و این تنها یکی از این ابزارهای بدون استفاده در جهت جلب مشارکت مردم است و بسیاری از این دست ابزارها وجود دارد و هر ابرپروژه‌ای نیز دارای سطح مشخصی از این پروژه‌ها، مشارکت سودآور مردم در اقتصاد و توسعه اقتصادی با این رویکرد فراهم خواهد شد. دیگر ابزارهای کلیدی که دولت استفاده خاصی از آنها ندارد عبارتند از: معافیت‌های بسیار مهم و کلیدی رشد سرمایه‌گذاری مولد مردمی با استفاده مناسب و هدفمند از اعطای یارانه انرژی جدید به جهت جلب مشارکت مردم به‌طور کامل در اختیار دولت است. همچنین خلق پول مولد و هدفمند در جهت جلب مشارکت مردم در توسعه اقتصادی نظیر ساخت مسکن یا استفاده مولد از دارایی‌های دولت به خصوص عرضه مناسب زمین از دیگر ابزارهای کلیدی در جهت تحقق این امر نیز می‌تواند به‌طور فعال در جهت فعالیت‌های اقتصادی شرکت کنند که منجر به افزایش تولید و رشد اقتصادی می‌شود.

مرتضوی تصریح کرد: علاوه بر بحث تسهیل صدور مجوزها و عرضه زمین به مردم برای مشارکت در ساخت مسکن، یکی دیگر از جنبه‌های مهم مشارکت مردم در اقتصاد، هدایت منابع خرد و سرمایه افراد به سمت فعالیت‌های تولیدی است. ایران از نظر سرمایه‌های خرد دارای ظرفیت قابل توجهی است که می‌تواند در جهت توسعه اقتصادی بسنج شود. با ایجاد بسترها و انگیزه‌هایی برای افراد برای سرمایه‌گذاری منابع خود در بخش‌های مولد، اقتصاد می‌تواند از افزایش سرمایه‌گذاری و رشد بهره‌مند شود. رویکرد کلیدی در جهت هدایت منابع و سرمایه‌های خرد مردمی در جهت مشارکت مردم در توسعه اقتصاد، اعطای مشوق‌های جدید به ابر پروژه‌های توسعه‌ای کشور از سوی دولت نقش راهبردی در تحقق هدایت سرمایه‌های خرد مردمی به سمت این پروژه‌ها دارد.

وی در پایان گفت: مسیر مهم و کلیدی مشارکت مردم در اقتصاد علاوه بر انجام ابر پروژه‌های اقتصادی کشور، زمینه مشارکت مردم و بسود بردن مردم از توسعه اقتصادی کشور با ابزارهای جذاب‌کننده پروژه‌های توسعه‌ای کشور از سوی دولت را فراهم خواهد کرد و علاوه بر توان مردم، موجب به کارگیری ظرفیت سرمایه‌های خرد مردمی و هدایت آنها به سمت توسعه اقتصادی کشور خواهد شد.

راهبردهای مشارکت توان و سرمایه مردم در مسیر تحقق جهش تولید

انجام پذیرد تا شاهد جهش بزرگ اقتصادی ایران با دخالت مستقیم مردم در توسعه کشور باشیم.

طبعاً حصول نتیجه در این بخش‌ها نیازمند اراده مسئولان اجرایی است که «تقریباً همه» امکانات کشور را در اختیار دارند و باید با جدیت در راستای تحقق شعار سال گام بردارند. البته حرکت تیم اقتصادی دولت فعلی عقب‌تر از آن چیزی است که باید باشد، مثلاً در ساخت مسکن به گام‌های بزرگ‌تری نیاز است تا مقبلمانگی دو، سه ساله جبران شود و این مهم نیز از مسیر پرهیز از کارهای حزبی و سیاسی می‌گذرد. در مجموع باید کمک کرد تا بسترسازی حضور مردم در گشودن گره‌های اقتصادی تسهیل شود و حتماً حل‌عارضه «تعارض منافع» برخی مدیران و مسئولان در این عرصه ضرورتی انکارناپذیر است.